

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »

Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítését
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 1.

Jó viccz.

Bessenyei Ferencz képviselő mondta, hogy a Hegedüs miniszter ellen terjesztett rágalom nem volt más, mint csak egy jó viccz. S Bessenyei Brutus Ferencz derék, becsületes férfi, mint azt a liberális lapok sorra kisütik.

Ez már jobb viccz.

Egy nappal azelőtt még az volt a kormányparti lapok véleménye, hogy ki kell kutatni azt az aljas denuncziánst, a ki Hegedüst rágalmazni merete! Persze azt hitték, a volt nemzeti párt vagy a disszidensek soraiból fog az illető kikerülni; micsoda élvezet lett volna erre ráhúzni a vizes lepedőt! Még azt is elviselték volna, hogy a vizes lepedőt *Rakovszky* István dobta oda a szabadelvű párt nyakába.

Hát még ezt is el lehet fogadni jó viccznek. Van abban valami pokoli komikum, mikor egyetlen egy szál ember szembeszáll 300 elkeseredett ellenféllel, csinál egymaga ellenzékét akkor, mikor hátulról a 48-asok is ellene dolgoznak s rémületbe ejti azt a 300 főnyi lomha tömeget, mely rémületében nem tud mást csinálni, mint hogy bűnbakot keres. Taktikának is kitűnően sikerült dolog; ahogy pedig *Rakovszky* megcselekedte, az ő kifogástalanul lovagias eljárásában egyenesen imponans.

Ilyen körülmények közt pattant ki a titok, hogy az ismeretlenül levelezéskézett és leszónokolt denuncziáns Bessenyei Ferencz, a liberális párt régi hű

csatlósa. Ez egyszerre más színben tűnt fel a helyzetet.

A sok gyalázó jelzöt nem lehetett visszavonni, az ki volt nyomtatva. Azt megint nem lehetett megengedni, hogy a derék Bessenyeire hulljon a súlyos áldás. Kifeszítették hát esernyőnek föléje a jelzöt, hogy »jó viccz volt az egész«, el akarják ütni a dolgot egy kis tréfával s most már akadt olyan liberális toll, mely egyenesen *Rakovszkyt* merészelt denuncziánsnak nevezni.

Ez is jó viccz volna, ha nem volna túlságosan együgyű.

Hegedüs miniszter még a szabadelvű párt legutóbbi jó vicczes gyűlésén is elismeréssel nyilatkozott *Rakovszky* lovagias eljárásáról. Ha valakinek szemére lehet vetni valamit, az csak a miniszter, a ki sok izgalomtól megkímélte volna magát, ha a dolgot nem viszi nyilvánosság elé. De az ő nyilatkozata is érthető, ha meggondoljuk, micsoda közönséges rágalommal illették. Ezért csattanós elégtételt kívánna teljes joga volt. Ezzel szemben csak a tréfás hangra hivatkozni, sőt még *Rakovszkyt* megrágalmazni — ehhez már nagy gyöngeség kívántatik vagy a fejben, vagy az egyenes gondolkodásban.

Annyi tagadhatlan, hogy a helyzet a kormánypártra nézve a lehető legkellemtlenebb. A vezérférfiak abban a megoldásban állapodtak meg, hogy Bessenyei Brutus derék, becsületes férfi, de igen jó vicczeket tud csinálni. A gyűlés kimondta, ezt a liberális közönségnek el kell hinnie.

Csak hogy van még a dolognak egy csekélyke bibije.

Éppen ma érkezett meg a szabadelvű »Politikai Hetiszemle« legutóbbi száma, mely a liberális politikai bölcsesség kvintesszenciáját szokta tartalmazni. Ez a félhivatalos lap másutt keresi a baj okát; s a mily megdöbbenően őszintén beszél, nincs okunk szavahihetőségében kételkedni, hogy ez valahol hivatalos vélemény.

Igy ír az esetről a kormánypart szócsöve:

»A képviselőház csütörtöki ülése, melyen *Rakovszky* ellenzéki képviselő és Hegedüs kereskedelmi miniszter a szabadelvű párt két tagjára rásütötte a rágalom megszegyénítő bélyegét, *villámsugárként bevilágított abba a sötétségbe, melyben a szabadelvű párt és maga parlamentünk is már hosszabb idő óta leledzik.* Nagyon egészségtelen állapotok ezek. Hegedüsnek igaza volt, ennek a dolognak véget kell vetni.

Ez az incidens egyébként újabb bizonyossága annak, hogy ez az országgyűlés már rég megérett a halálra. Siettetni kell az új választásokat, mert semmi kétség, *nagyon büszkék valami a szabadelvű párti Dániában.*

Tessék ezt összehasonlítani a liberális párt határozatával. A hivatalos czáfolja meg a félhivatalost, vagy megfordítva? Tessék ezen eligazodni!

Egy világos belőle: hogy a szabadelvű párt egysége nem fog ezentul senkit sem rémiteni. Most már erre az egységre fogjuk rámondani a derék Bessenyei szeniális szavait:

— Hisz' az egész csak jó viccz!

—r.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Előörson.

Irta: Szeremley Ákos.

Fölöttem csillagfényes ég, — körültem minden csendes — s mégis mintha bele-belesirna az éjszakába a bűbajos, a varázsló magyar cigányzene.

Hanyatt fekszem a harmatos fűvön, s míg szemem a miriádnyi fényes csillagon bolyong — lelkem odatapad a cigány vonóhához.

Szinte látom a barna legényt, — a mulató tiszteket a terítetlen hosszú asztaloknál — s nem okoz kedvtelenséget, hogy messzi tőlük, kint az éjszakában szinte egyedül vagyok — hisz a lelkem félig köztük van, félig elbolyong ismeretlen régiókban — a csillagok között . . . de hallga!

— Állj! — ki vagy!? — hallszik ide a harsány szó, megtöri a hang erejét a távolság. Ugy látszik, mi különös sem történt — talán a szomszédos táboriőrök között cirkáló járőrök egyikét igazították el.

Mégis valami sejtélem szerű előérzet tart fogva. Jó lesz figyelni!

Ripp! ropp! — Beleczikázik a tűzfény az éjszakába — egy pillanatra bevilágítja az arcokat.

Odabent fölhangzik a Rákóczy-induló — oszlik a tisztikar. — Azután heves lödöbögés hallszik, egy huszár jön a jelentéssel:

2. sz. táboriőr.

Öt tagból álló ellenséges gyalogsági járőrre tüzeltem, mely az utárok mentén közelített meg és ugyanezen uton visszahúzódtott — tőlem 300 lépésnyi távolságban eltűnt, további mozdulatait nem figyelhettem meg.

Tóth Gábor hadapród-örmszest, táboriőrparancsnok.

Láttamozva a jelentést — eligazítom a sötétpej lovas huszáromat, hogy hol találja meg az előőrparancsnokot, akinek a jelentést át fogja adni. — Magam előre megyek a 2. számú táboriörshöz, hogy fokozottabb figyelemre intsem s visszatérve hanyatt dülök a homokos földön — a térképtáskámat a fejem alá vonva.

Milyen csendes minden — a cigány kezéből kiejtette a vonót . . .

Megkondul a harang — röviden, szökagtottan. Lélekharang. Valaki a halállal vívódik.

E pillanatban — talán mert olyan egyedül vagyok — odaszáll a lelkem a halottas ágyhoz.

Látok angyal arcú kisdedekeket — megtört könnyes szemekkel — látom egy szelid nőnéma fájdalomát — hallom az elfojtott zokogást — a tört, megcsukló, szívet fagyasztó hangot. Utolsót kondul a harang — még zsong a hangja — azután csak, mintegy visszhangot, a fülemben hallom még egyre — mint zsong, mint bűg . . .

Föltekintek a csillagos égre. Hosszan, nagy ivben — lefutott egy csillag . . . Egyedül állott — talán mégis társtalan lélek volt — olyan mint én, akinek szülői, testvérei nem állják körül a ravatalát — s csalódás volt az előbbi kép.

Megnézem az órát a cigarettém tűzének fényénél: éjjeli 2.

Milyen édes volna lehungyni a szememet. — Kényelmes városi emberek, kik puha párnákon hanykolódva álmatlanul töltitek az éjet — s ha egy pillanatra lecsukódik szempillátok — rémképeket látva újra felriadtok — idejertek! Egy 30—40 kilométeres menet után boruljatok le az anyaföldre — s ha úgy találjátok, hogy kemény — gyűrjetelek csomóba egy zsebkendőt — tegyétek a fejetelek alá — s meglátjátok de édes lesz az álom — de hogy is riasztanak fel rémes álomképek.

Talpra magyar! — Erős a kísértés — pedig ha elkezdem — dűböröghet a föld egy hadosztály tüzérezred lövegeinek kerekai alatt.

Magyar kivándorlás Rumániába.

Az idegenek tartózkodásáról szóló új rumán rendelet életbe lépte alkalmából a *berladi* alkonzulátus főlemliti, hogy sok magyar honos, nevezetesen sok kiskoru cselédleány tartózkodik Rumániában, akinek nincs igazoló irata. Jobbára 6 napra szóló utijegygyel érkeznek Rumániába, sőt a kiskoruk még azzal sem rendelkeznek. Ez annyival sajnósabb, mert a cselédeknek sokszor van perük a gazdákkal és ilyenkor az okmányok hiánya a konzulátusi hivataloknak megnehezíti a közbenjárást.

Vilmos császár beszéde.

A német sajtó és a német közönség még mindig a császár éles szavainak hatása alatt áll. A berlini reggeli lapok Vilmos császárnak egy beszédét közlik, a melyet a császár tavaly május 29-én mondott a császár-dandár gyakorlata után adott ebéden. A tudósítás szerint a császár megemlékezett a testőr-lövésvezetnek a nagybeteg Frigyes császár előtt 1888. május 29-én tartott diszfelvonulásáról és azután így folytatta beszédét:

— Akkor még a jövő ködébe volt burkolva, hogy milyen helyet foglalok majd el a hadseregben. Ma már nincs kétség erre nézve. Elmondhatom, hogy a hadsereget, a mióta én rámentem át a parancsnokság, úgy begyakoroltam és idomítottam, hogy ha harcra küldöm, megbízhatom benne, hogy nem vall szégyent.

A császár azután elmondta, hogy soká latolgatta, hogy engedjen-e Albert herceg, Blumenthal és Waldersee tábornagyok kérésének és elfogadjja-e most már a tábornagi méltóság jelvényeit, mert porosz hagyomány szerint csak az lehet tábornagy, aki már csatát nyert vagy elsőrangú érdőt bevett. Ez még nem adatott meg neki. De igenis joggal vándorolhatja magának azt az elismerést, hogy ez alatt a 12 év alatt minden erejével dolgozott a hadsereg fejlesztésén és hiszi, hogy sikerült a hadsereget feladata magasztán tartani. — Néhány év múlva — így végződött állítólag a beszéd — reméli, elég erős lesz a tengeren is, hogy a német névnek mindenütt a világon becsülést szerezzen. Ez az új támadószárny, a melyet a hadseregnek hatalmas flotta építésével szerzek, képessé teszi majd Németországot arra, hogy minden veszélyvel dacoljon, akármilyen kombináció esetén is.

Ugy látszik, hogy a német császár maga is mérsékelni igyekszik a legutóbbi beszéde

Egy-két lövés hallatszik messziről — most mindszűrűben — ugylátszik, készül valami a jobbszárnyon.

Egyszerre hosszú vonalon megvillan a tüzfény — s egy gyönyörű ösztűz reszketteti meg a levegőt. Ezek a mieink, az 1-ső számú fő-örs.

Örület vad gyorstűz követi a másik oldalra — kapkodás, zürzavar. Ez az a fejlesztett állapot, mikor a katona lő, lő gépiesen, gondolkodás nélkül — s ha élesre van töltve a fegyvere, talán az előttes szakasz embereit lövi le. Vad tűz ez s mily istenien gyönyörű így a távolból, amint belecsikázik az éjbe, bevilágítva 100 meg 100 fegyvercsövet, arczot.

Bumm! — beleszól oldalról az ágyu. Azután csönd lesz — mélységes mély csönd.

Lassan beáll a reggeli szürkület. Ráveti a nap vörös lángkővét a Kálváriára és megkezdődik mindenütt a mozgás. Délcégen, mintha harmatk-helyből szállott volna ki, itt is, ott is egy-egy lovas járőr bukkan ki valamelyik faszor mögül, száll a szellő szárnyán s csakhamar ott üget valahol, a hol az a bádogg tető csillog szemünk előtt tünt messzeségben.

Vándor élet! — Sátorunk az égnek csillagsátora — párnánk az édes anyaföld. S kelle egyébe, míg piros virágit szórja ránk a huszesztendő ifjuság!?

által keltett kellemetlen hatást, mert tegnap az urakháza elnökségének fogadása alkalmával azt mondta az öt üdvözlő Mansteuffel alelnöknek, hogy a brémai eset gondolkodását nem változtatta meg. Élete — ugymond — Isten kezében van. Rendületlenül követi czélját és tovább is töle telhetőleg küzdeni fog hazája javáért.

Az örökösödési illeték Franciaországban.

Néhány héttel ezelőtt megemlékeztünk róla, hogy a francia képviselőház oly nagy örökösödési illetéket akar kivetni a nagy birtokokra, amely már a harmadik generációnál teljesen konfiskálná a polgárok vagyonát. A magyar sajtó feltűnően hallgatott erről a dologról.

A Magyar Gazdák Szemléjének legutóbbi füzeté kivételt tesz s a következő érdekes kommentárt írja róla:

A francia kamara által legutóbb megszavazott Klotz-féle indítvány, mely szerint az örökösödési illetékre oly fokozat alkalmazandó, mely egészen 74%-ig emelkedik, érthető megdöbbenést keltett mindazokban a körökben, a melyek Franciaországban a békének és a biztos emelkedésnek barátai. Ezek szerint a Klotz-féle javaslat, a melyet különben nem kevesebb mint 375 képviselő fogadott el 101-el szemben, alássa a tulajdon biztosságát, mert hiszen ily szörnyű örökösödési illeték tulajdonképp azonos a vagyon elkobzásával. E mellett más irányban is megrontja a polgárok erkölcsiét, mert az eltitkolás lehetősége mellett bizonyos, hogy mindazok, a kik ezen abnormis tétel alá esnének, módot fognak találni arra, hogy ezt az eshetőséget idejekorán megelőzzék. Az állam tehát kompromittálja magát anélkül, hogy haszna lenne belőle, de szentesíti a confiscationnak elvét és ily módon táplálékot ad a bomlasztó törekvéseknek. Találón mutattak rá, hogy ha Párisban csak azokat tekintik is gazdag embereknek, a kik legalább egynéhány tuczat millió fölött rendelkeznek, ez a fölfogás vidéken módosul.

Kisebb városokban már az is gazdag ember számba megy, a kinek pár százezer forintja van, míg a kisebb falukon még az 50.000, 60.000 frankkal bíró parasztot is nábobnak nézik. Ha egyszer a Klotz-féle elv szentesítve lesz, előre látható, hogy azok a rétegek, a melyekben az irigység nagyobb, mint a békés munka utján való gazdagulás érzése, rajta lesznek, hogy a kisebb vagyonokra is alkalmazást nyerjen. Így a francia képviselők meggondolatlansága, a nép kegyének az igazi nemzeti érdek föláladozásával való hajbászása, olyan örvény felé tereli Franciaországot, a melybe minden erénye és ragyogó multja mellett is belebukhatik. A várakozók szeme ez idő szerint a szenátuson függ és azt remélik, hogy e komoly és higgadt testület meg fogja menteni az országot attól a csapástól, melyet az ugynevezett népképviselő reá mérni elég merész és elég hazafiatlan.

TAJÉKOZTATO.

Április 2. A városi közegészségügyi bizottság ülése a városházán d. u. 5 órakor.

Április 8. A jog- és pénzügyi szakbizottság ülése a városházán délután 3 órakor.

Április 8. A Gazdasági egyet. tisztújító közgyűlése.

Április 8. Nagyváradi első ált. munkás betegsegélyező egyet. közgyűlése a Zöldfában d. u. 8 órakor.

Április 14. A Szigligeti-Társaság közgyűlése d. e. 11 órakor a városházán.

Bessenyei védekezése.

— A felsült viccelő. —

Vasárnap este fél 8 órakor óriási érdeklődés mellett tartotta meg az országgyűlési szabadelvűpárt értekezletét, melyet a legutóbbi szenzációs képviselőházi események involváltak maguk után. A legizgalmasabb időben sem jelent meg annyi képviselő a Lloyd-klubban, mint ez alkalommal. Minden nyilatkozatot feszült figyelemmel hallgattak. Sűrűn érkeztek a körbe a tagok. Már 7 órakor ott volt a szabadelvű párt majdnem valamennyi tagja. Pont 7 órakor jelent meg *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter, ki rögtön a tanácskozó terembe ment s élénk szóváltásba elegyedett a képviselőkkel. Jelen voltak különben az összes miniszterek a miniszterelnök élén.

Fél 8 órakor pontban szólalt meg az elnöki csengettyű és *Podmaniczky* Frigyes báró elnök harsány hangon nyitotta meg az ülést. Megnyitóját indokolta, hogy jelen pártértekezlet, a pártban keletkezett nézeteltérések, hivatkozva a *Hegedüs-Bessenyei* ügyre, tisztázása szempontjából lett összehívva. Egyszersmind jelenti, hogy szólásra *Bessenyei* Ferencz képviselő jelentkezett.

Mély csend közepette kezdte meg *Bessenyei* Ferencz beszédét. Mindenki visszafojtott lélegzettel leste szavait. *Bessenyei* elfogult hangon adta elő különös mentségét, hogy ő mondotta ugyan a *Hegedüs* miniszterre rágalmazó szavakat, de csak — — tréfából.

Elmondta, hogy a mikor *Rakovszky* »Adria« beszédét befejezte, a termen áthaladva a bal irói karzat alatt *Rakovszky* karját megfogva, egész főnhangon ezeket mondta neki:

— Hátha még azt tudnád, hogy az »Adria« részvények egyharmada a *Hegedüs* wertheimjében vannak!

Mire *Rakovszky* semmit sem felelt s a teremből kisetelt. Ez a tényállás. Nagyon csodálkozott azon, hogy ez a dolog ily rossz következményeket idézett elő, mert ő csak tréfából mondta. *Beismerem* és pedig — ugymond — *őszinte fájdalommal és mély sajnálattal* ismerem be, hogy *súlyos hibát követtem* el s hogy az általam használt *élc meggondolatlan, izléstelen és könnyelmű élc* volt, amelynél éppen olyan távol állott tőlem a pártkötelek megsértése, mint a kereskedelmi miniszter ur általam mindig nagybecsült egyéni és hivatali becsületének meggyanusítására irányzott szándék. Kéri a pártot, itéljék meg eljárását, de előbb tartozik kijelenteni, hogy mikor ezt tette, hogy mikor *Rakovszky*nak ezeket mondta, távol állott attól a szándéktól, hogy akár a minisztert gyanúsítsa, akár pártjához bizalmatlanná legyen. Teljesen ártatlanul, minden utógondolat, minden czélzás nélkül mondta azt el. Bizik a pártban és a miniszterben, hogy jóhiszeműségét kétségbevonni nem fogják.

Bessenyei beszédét eleinte hűvösen fogadták, a végén megéljenezték, mire *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter állt fel szólásra.

Hegedűs nyilatkozata.

Hegedűs Sándor miniszter konstatálni kívánja első sorban, hogy Besenyey kijelentései megnyugtatók. — A nyert felvilágosítást tudomásul vette azzal, hogy az általa használt erős kifejezések nem vonatkoztak az illetén eljárásra. Aztán áttér a parlamentben mondott beszédére, melyben oly kemény szavakkal illette saját pártját. De kérde: ki tudna indulatán uralkodni akkor, mikor becsületét, hazafiasságát pellengerre állították, mikor miniszteri működését egyéni érdekeivel hozták kapcsolatba. Mert hisz Rakovszky bizalmas közlése nem volt egyéb, mint figyelmeztetés a miniszternek, hogy ő itt első sorban a saját zsebét szolgálta s csak aztán az ország érdekeit. Azt hiszi, aki ily nehez, valótlán vádak súlya alatt áll, az nem tud parancsolni önmagának, az nem ösmer többé önuralmat, csak becsületét akarja megvédeni. Ennek a hatása alatt ő, amikor a szabadelvű pártra oly kemény kritikát gyakorolt; azt hiszi, nem lesz méltánytalan, ha kéri a pártot, hogy most már tisztán látva a helyzetet, vegyék az esetleges sértéseket meg nem történteknek.

Zajos taps, helyeslés honorálta a miniszter visszavonó beszédét.

Még **Szell** Kálmán miniszterelnök kívánt szólni.

Tanulság belőle.

Szell Kálmán kijelenti, hogy a legnagyobb sajnálattal vett tudomást a történetekről. S hasonló ily kínos alkalmak elkerülése végett a pártot önzetlen együttes munkásságra, teljes bizalomra szólítja fel. Biztosítja a párt minden tagját, hogy úgy itt, mint a képviselőházban a kormány a pártból jövő kifogásokat mindig a legnagyobb méltánnyal fogja fogadni. Felhívta a párt tagjait, hogy mindennemű tárgyilagos és egyéni kifogásaikat és sérelmeiket jelentsék nyíltan be beszédeikben és ne másképen közöljék, mert különben félreértésekre adhatnak okot. (Élénk helyeslés, éljenzés.)

Az értekezlet után a képviselők beszélgettek egymással s **Biró** Lajos képviselő megjegyezte a miniszterelnök előtt, hogy ő eddig is gyakran beszélgetett egyes ellenzéki politikusokkal s azok nézetéről tájékoztatta magát. A miniszterelnök ezt helyeselte és kijelentette, hogy szavai nem az ily tárgyilagos eszmecserére vonatkoztak.

Podmaniczky Frigyes báró elnök erre az ülést — a tagok élénk éljenzése mellett — bezárja.

Megyei közügyek.**A közigazgatási bizottság ülése.**

Tegnap délelőtt tartotta meg a vármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését.

Jelen voltak: Dr. Beöthy László főispán elnöke alatt: Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, dr. Wallner Ödön tiszti főügyész, Hraniczky Károly árvaszéki elnök, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Papp Miklós pénzügyigazgató, dr. Nagy Géza kir. ügyész, Varró Domokos kir. főmérnök, id. Gálbory Sámuel, Hegyesi Márton,

Király Viktor, Lovassy Ferencz, id. Markovits Károly, Nrley Kálmán, Radnay Farkas, Szabó József, Szunyogh Szabolcs, gróf Tisza Kálmán, — valamint alispáni előadókként: Baranyi András és Keszthelyi Zoltán tb. főjegyzők, dr. Czifra Kálmán és Balázsházy Iván aljegyzők.

Az alispán jelentése.

Márczius hónapban volt 19 tiszta, 8 esős és 4 felleges nap.

Az egészségügyi állapot kedvezőbb volt mint a múlt hónapban, a hivatalos orvosok ugyanis 4549 beteget gyógykezelték és így 311-el kevesebbet mint februárban.

Uralkodó kórokként valamennyi járásban az emésztési és légzőszervek bántalmi fordultak elő elég kedvező lefolyással.

A heveny fertőző kórok közül előfordult:

1. Roncsoló toroklob 14 eset; 3 halálózással.
2. Kanyaró 564 eset, 15 halálózással.
3. Vörheny 79 eset, 2 halálózással.
4. Hökhurut 13 eset.
5. Hasibagymáz 19 eset, 3 halálózással.
6. Fültömirigylob 1 eset.
7. Gyermekegényi láz 1 eset, 1 halálózással.

Rendőri bonczolat 1 öngyilkos és 1 halva talált egyén hulláján eszközöltetett.

Törvényszéki bonczolat 4 esetben hajtatott végre.

Az állategészségügy állapota kielégítő volt, sertésvész újabb fellépte nem állapított meg.

Takonykór Gyires községben lett megállapítva.

A kir. tanfelügyelő jelentése.

Márczius hónapban megvizsgáltattak: B.-Böszörmény, Piskolt, Vasad, Gálos-Petri, Érfancsika, Szalacs, Ottomány, Éradony, Asszonyvásár, Álmosd, Kakad, Uj-Léta, Bagamér, Er-Selind, Er-Kenez, Er-Mihályfalva, Er-Semjén, Kis-Kereki, Székelyhid, Csokaly és Félegyháza községekben létező iskolák és óvodák, általában mindenütt kielégítő eredmény tapasztaltott.

A kir. ügyész jelentése.

A nagyváradi kir. törvényszék fogházában márczius hónap folyamán letartóztatva volt 445 férfi és 77 nő, a hónap végén letartóztatva maradt 248 férfi és 33 nő.

A rab kórházban 9 egyén ápolgatott, halálozás nem történt.

A munka keresmény 281 korona 12 fillér volt.

A kir. főmérnök jelentése.

E szerint úgy az állami mint a törvényhatósági közutak megfelelő állapotban voltak.

A III-ik alföldi transversális közut bejárása megejtetett s kilátás van arra, hogy ezen ut Darvas és Csökmő községeken át fog vezetetni.

A kir. pénzügyigazgató jelentése.

Február hónapban befolyt egyenes adók címén: 367.486 kor. 36 fillér, hadmentességi díj címén: 1669 kor. 82 fillér, jogilleték és díjak címén: 85.933 kor. 31 fillér, fogyasztási és italadók címén 120.827 kor. 76 fillér, bélyegjövődék címén 56.999 korona, dohányjövődék címén: 157.270 kor. 62 fillér.

Márczius hónapban ideiglenes házadó mentesség 5 esetben, fizetési halasztás pedig 3 esetben adatott meg.

Miniszteri leiratok.

A kereskedelmi miniszternek az orosháza-berettyó-ujfalui tranverzális közutra vonatkozó leirata tudomásul vétetett s az alispán a helyi köbányák érdekében megbízott azzal, hogy a kőszállításra a h. é. vasutaknál kedvezményes szállítási díjtételeket eszközöljön ki.

A nagyváradi ipar felügyeleti kerület

megalakításáról s ezen hivatal vezetésével Pozsonyi László királyi főmérnöknek megbízásáról szóló ker. miniszteri leirat tudomásul vétetett.

Potre Gábor Kistergeti gör. kel. tanító fizetése ügyében kelt vallás- és közoktatási miniszteri határozat, melylyel a közg. bizottsági határozat helybenhagyatott, az érdekeltekkel közöltetik.

A berettyó-ujfalui orth. izr. hitközségnek dr. Rosenberg Teofil elleni iskolai adó ügyében hozott alispáni határozat — helybenhagyatott.

A beéli gör. kath. tanító részére az ismételt iskoláztatásért megállapított illetmény ügyében a községi határozatok bemutatása rendeltetett el.

A földmivélségi miniszter által a gazdasági munkások községi segélyalapjaira adományozott 10.000 koronáért a bizottság köszönetét nyilvánítja.

A szunyogdi gör. keleti, a nagylétei gör. katolikus, a berettyó-ujfalui és nagy-kereki-i ev. ref. tanítók részére államsegélyt engedélyező miniszteri leiratok a kérvényezőkkel közöltetnek.

Kisebb ügyek.

A miniszteri leiratok letárgyalása után áttértek a kisebb *folgóügyek, tanügyek, posta és adóügyek* letárgyalására, melyek a reájok vonatkozó határozati javaslatok értelmében intéztettek el, mely után az ülés véget ért.

UJDONSAGOK.**Rakovszky és Nagyvárad fiatalúsága.**

Nagyvárad derék ifjainak egy része táviratilag üdvözölte **Rakovszky** István országgyűlési képviselőt, legutóbbi önzetlen, rokonszenves szerepléséért.

Az elküldött távirat szövege a következő:

Azon gavalléros uri s önzetlen eljárásért, melylyel a Hegedűs ő Exelenciája elon indított hajszában, daczára az ellenkező pártállásnak védelmére kelt, — fogadja Méltóságod szives üdvözlötünket s legyen meggyőződve egyes hírlapok támadásai daczára — azon elismeréssel fogadjuk viselkedését, melyet gavalléros eljárása megérdemel.

Többek nevében:

Aláírások.

A nagyváradi fiatalúság e melegszevu üdvözléséhez azt hisszük, nem szükséges kommentárt fűzni. Az üdvözlő sürgönyt igen sokan irták alá.

* **A király Budapesten.** Bécsi tudósítónk jelenti telefonon, hogy a király az eddigi megállapodások szerint *április huszonkettedikén* érkezik Budapestre. Az udvari bált e hó huszonnyolczadikán fogják nagy fénynyel és pompával a budai várban megtartani. Az udvari bálon a királyon kívül meg fognak jelenni: **Ferencz Ferdinánd** főherczeg trónörökös, **Ferencz Szalvátor** főherczeg, **Valéria** főherczegnő és **Gizella** bajor herczegnő.

* **Előléptetés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. **Türr** Lajos és **Kappel** György nagyváradi állami reáliskolai rendes tanárokat a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába léptette elő.

* **Honvéd önkéntesek Nagyváradon.** Tegnap érkeztek meg Nagyváradra a 4-ik honvéd gyalogezred önkéntesei. Ma délelőtt jelentkeztek a századoknál. A Nagyváradra helyezett önkéntesek majdnem kivétel nélkül *káplárok*ká lettek előléptetve.

* **Schlauch bíbornok adománya a munkás- és cselédpénztárnak.** A földművelésügyi miniszter egyik leghumánusabb és legszebb czélú alkotásának, a gazdasági munkás- és cselédpénztárnak szervezési munkálatai még csak most vannak folyamatban s már is tekintélyes összegek folytak be önkéntes adományokból annak alapja javára. Eddig a legtöbb áldozatot ezen czélra a főpapság hozta, mely mindenütt az adományozók élén halad. Ma városunk polgármesteréhez az az értesítés érkezett az orsz. gazdasági munkás- és cselédpénztár központi igazgatójától, hogy az intézet alapító tagjai közé *Schlauch* Lőrincz bíbornok-püspök is belépett s ismert bőkezűségével 1000 koronát adományozott a pénztár céljaira. Vajha a főpapság példáját az arisztokrácia és nagybirtokos osztály is követné, melynek szintén érdekében volna a szociális bajok orvoslásának.

* **A villamos vasut építése.** A nagyváradai gőzmozdonyu közúti vasut részvénytársaság tudvalevőleg letébe helyezte a villamos vasut építése folytán a város részére fizetendő 252,000 koronát, azonban ennek a kamatai nem a várost illetik, mivel a szerződés szerint csak az építési engedély kiadását követő 8-ik napon köteles a társaság az összeget letenni. Természetesen minél tovább késik az engedély kiadásával a miniszter, annál többet veszít a város. Ez indította arra Nagyvárad város tanácsát, hogy felkérje a polgármestert, miszerint a miniszter előtt személyesen tárja fel a helyzetet s kérje az építési engedély mielőbbi kiadását. Dr. *Bulyovszky* József polgármester már visszajött Nagyváradra. A miniszternél sikerült annyit kieszközölnie, hogy a kauczió letételének határidejét 30 napról megrövidítették 15 napra. A közúti vasut társaságnak ugyanis 30 ezer korona biztosítékot kell letenni az államhoz, annak a biztosítására, hogy a villamos vasutat a terv szerint építi ki. Ennek a letételére 15 napi haladékot adott a miniszter. Az építési engedélyt csak a biztosíték letétele után adja ki a miniszter.

* **A szervezeti szabályzat módosítása.** Nagyvárad város szervezeti szabályrendelete szerint a fogyasztási adóhivatal és a vámkezelésnél alkalmazott tisztviselők és alkalmazottakat a polgármester nevezi ki s ugyancsak a polgármester bármikor el is bocsáthatja, a nélkül, hogy fegyelmi vizsgálatot tartanának. Ez sokszor kellemetlen helyzetet teremtett s ezért a városi tanács olyan javaslatot terjesztette a közgyűlés elé, hogy ezután a fogyasztási hivatal főnöke, a mértékhiitelesítő, a vágóhídi felügyelő, a vámfelügyelő, a fogyasztási adóalkalmazó és a vámenőr fegyelmi uton vizsgálat alá esnek épen úgy, mint a többi városi tisztviselők.

* **Megtagadott telepengedély.** *Hájó* községben nagyobbabású mészégető telepet akartak létesíteni. A telepengedélyért szabályszerűen beadták a kérelmet, a miniszter azonban közegészségügyi tekintetből a mészégető telep felállítását nem engedélyezte.

* **Az irodatisztek lakbérére.** A Nagyvárad városánál szolgáló II. osztályú irodatisztek és irnokok kérvényt intéztek a törvényhatóságokhoz, amelyben rámutatnak azon mostoha viszonyokra, hogy évi 200 korona lakbérükből nem kapnak alkalmas lakást s kérik, hogy lakbérüket emelje fel a város. A tanács a kérelmet véleményezés végett kiadta a pénzügyi szakbizottság.

* **Mikor lesz a tanácsülés?** Régebben hetenkint szerdán délelőtt tartotta Nagyvárad város tanácsa üléseit, egy idő óta azonban hétfőn délután ülésezett minden héten a tanács. Mivel ez idő sem alkalmas a tanácsülések tartására, tegnap elhatározták, miszerint a jövőben mindég szerdán délután tartják a tanácsüléseket.

* **Kardpárba.** F. J. hivatalnok és K. J. joghallgató között tegnap délelőtt kardpárba volt, mely F. J. könnyű megsebesülésével végződött.

* **Ujságírók gyűlései.** Az *Olthon* írók és hírlapírók köre, valamint a *Budapesti ujságírók egyesülete* vasárnap tartották meg évi közgyűléseit. Az *Olthon*-ban *Rákosi* Jenő elnökölt. A főtitkári jelentést tudomásul vették, megállapították a kör évi költségvetését és a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a pénztárt kezelő tisztviselőknek és a választmányoknak a fölmentvényt megadták. *Fischer* Zsigmond indítványozta az *ujságírói kamara* felállítását. Az indítvány felett ez uttal nem határoztak, majd a választások következtek s nagyrészt a régi választmányi tagok maradtak meg. A közgyűlést sikerült lakoma követte. A *Budapesti ujságírók* egyesületében *Vézi* József elnökölt. Az összes jelentéseket tudomásul vették. A segélyalap költségtervezete szerint a jövő évben 9367 koronát fordítanak segélykölcsönökre és 1000 koronát segélyekre. A segítő-alap vagyona 191,000 korona. A választások alkalmával az összes tisztségekre szintén a régi tagok lettek nagyrészt megválasztva.

* **A siteri telepeselek.** *Sima* Ferencz, mint a siteri telepítés végrehajtó bizottságának elnöke feljelentést tett a csendőrségnél három telepes ellen, mivel azok kunyhójukba olyan ajtókat építettek be, melyek a *Sima*, helyesebben a parcellázásra szánt uradalom tulajdonai voltak. Ennek következtében lopás vétsége miatt a három ember ellen megindult az eljárás s az ügy tárgyalása tegnapra volt kitűzve a nagyváradai járásbírósa előtt, melyre *Sima* Ferencz is meg volt idézve. Ő azonban a tárgyaláson meg nem jelent, mivel tartózkodási helyét nem tudták s így szabályszerűen megidézhető nem volt. Ennek következtében a tárgyalást bizonytalan időre el kellett halasztani.

A vádlottak szomorú arczsal panasztartották el helyzetüket, amelybe a telepítés sodorta őket. Azok közül, kiket szép ígérekkel Siterbe hívtak, sokan visszamentek hazájukba, mivel már mindenüket felették, nem tudnak mi-ből élni.

Az egyik közülök imigy sóhajtott fel, midőn távoztak:

— Nem jól csinálta ezt a dolgot a nagysás ur.

* **Választók összeírása.** A képviselő választók névjegyzékének összeállítása végett kiküldött bizottság tegnap megkezdte működését. Husvitra valószínűleg már el is készülnek vele. Az idén valamennyi ujonnan felvett, valamint a névjegyzékből bármilyen okból kihagyott választókat írásban értesíteni fogják, hogy az ellen megjegyzéseiket kellő időben megtehessek.

* **Meghosszabbított vasuti engedély.** A közúti vasut annak idején tudvalevőleg engedélyt kért arra, hogy a tervezett villamos vasutal egy időben a N.-Teleki-utcán át az ősi vasut állomásig építhessen egy szárnyvonalat. A közlekedési miniszter az engedélyt eme vonal kiépítésére ama feltétel alatt adta meg, ha a vasut társaság előbb a városi villamos vonal hálózatát elkészíti és forgalomba hozza. Mint-hogy azonban az a feltétel eddig nem volt megvalósítható, azért az ősi villamos szárnya vonalra nézve nyert engedély meghosszabbítását kellett a minisztertől kérelmezni, a mi tegnap le is érkezett oly határozattal, hogy a miniszter a vasut építésre nyert engedélyt egy évre meghosszabbítja.

* **A portugál királynő kolostorban.** Portugália szép királynéjáról meglepő hírt közöl a madridi *Imparcial* című lap. *Amália* királynénak ugyanis sehogy sem tetszenek azok a szigorú rendszabályok, a melyeket a király az államtól külön engedelmet nem nyert vallásos társulatok ellen hozott s e miatt *most maga a királyné is kolostorba akar vonulni*. *Amália* királynénak eleinte az volt a szándéka, hogy hosszabb külföldi utra indul. A király azonban ellenezte ezt a tervet, s ekkor szánta rá magát a királyné a kolostorba vonulásra. E szomorú elhatározásnak tulajdonképpen oka a kolostorok dolgában kiadott igen szigorú ediktum, a mely a hivatalos *Dairo de Governoban* jelent meg. Ezt az ediktumot a nép nagy meglepéssel üdvözölte, a klerikális sajtó azonban nagy haraggal kelt ki ellene. A királynak a klerikális lapok részéről kiméletlen támadásokban volt része, mert általában őt tartják az ediktum kezdőjének. A szigorú ediktum kimondja, hogy azokat a szerzetesrendek vagy vallásos társulatok által vezetett iskolákat, jótékonyági intézeteket stb., a melyek nyolcz nap alatt be nem mutatják törvényeiket s szabályaikat a hatóságoknak, azonnal be kell zárni.

Amália királyné, ki most méltóságáról lemondva, vissza akar vonulni a világtól, harminczhat éves, testvére az orléansi hercegnek és így *sógorasszonya Mária Dorottya* magyar királyi hercegnőnek. *Károly* portugál király 1886-ban, május 22-én vette feleségül. Házasságukból két gyermek származott: *Lajos Fülöp* braganzai herceg, a trónörökös és *Manuel* infáns bejai-i herceg.

* **Bodnár Zsigmond dija.** A *Ferencz* József koronázási jubileumi alapítványból a tudományos szakot illető jutalom-díj odaítélése tárgyában a közgyűlés múlt évi november 21-én elhatározta, hogy ezt a 2800 koronát tevő díjat *Bodnár* Zsigmond egyetemi magántanárnak engedi át. E határozat ellen *Kasics* Péter bizottsági tag többedmagával felebbezett. A közoktatásügyi miniszter most értesíti a fővárost, hogy a felebbezés figyelmen kívül hagyása mellett a díj megszavazását jóváhagyja, mert az alapító levél kiegészítő részét képező szabályzat idegvágó határozmányja a tudományos és irodalmi szaknál pályázók életkorát nem állapítja meg; azoknak életkora tehát akadályt nem képezhet.

* **Budapest képviselői.** A belvárosi bizottsági tagok sürgős indítványt adtak be a közgyűléshez, hogy a törvényhatóság írjon fel a kormányhoz, hogy még ebben az országgyűlési ciklusban eszközölje ki a törvényhozásnál, hogy Budapest népessége arányában megfelelő számú országgyűlési képviselőt válasszon.

* **A technikus halála.** Huszonnégy órai rettenetes szenvedés után meghalt vasárnap délelőtt *Gönczy* Sándor negyedéves gépészmérnöki hallgató, a ki szombaton tudvalevőleg szerencsétlenül járt, a mikor gázokkal kísérletezett. A halottat az orvostani intézetbe vitték s valószínűleg kedden temetik el. Végső tisztességén a műegyetemi ifjuság testületileg fog megjelenni s koszorút tesz a koporsójára.

* **Halálozás.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést: *Halas* József és gyermekei *Vincke*, *Juliska*, *Jolán*, *Margit* és *Anaa*; édes anyja öz. *Boros* *Benjáminné* szül. *Nagy* *Juliánna*; testvére *Boros* *Benjámín*; sógoronője *Halas* *Mária* és *Halas* *Jozefa*; nagybátyja *Nagy* *Károly* és családja, valamint számos rokonok nevében fájdalommal tudatják szeretett neje, illetve édesanyjok, gyermek, testvér és sógoronők, *Halas* *Józsefné* szül. *Boros* *Jolánnak* f. évi ápril 1-én reggel 8 órakor életének 33-ik, boldog házasságának 16-ik évében a haldoklók szent-ségének ajtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai

f. hó 3-án d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Szt.-Anna-utca 927. sz. a. házból a váradi-olaszi-i nagytemetőben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztesség-tételre az elhunyt rokonai, barátnői és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyváradi, 1901. április 1. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **A szigetvári hős szobra.** A 20. század hajnalán végre tudatára kezd ébredni a magyar, hogy valódi nagyjainak még mindig adósa a köteles elismeréssel. *Hunyady János, Zrínyi Miklós, II. Rákóczy Ferencz* szobrát hiába keresték széles e hazában. — Bár e nagyjaink tetteik legmóltóbb jutalmát hitükben keresték és találták meg, örömmel értesülünk *Somogyvármegye* mozgalmáról, mely e nagyok egyikeként, a szigeti hősnek szobrot akar emelni. E célra e vármegye meg akarja szerezni a Budapesten felállítandó Zrínyi-szobor mintázatát. Egyébként a vármegye közgyűlése következő határozatokat hozta: 1. Megszavaz 2000 koronát. 2. Felhívja az összes megyét adakozásra. 3. Kiküld egy nagyobb bizottságot a gyűjtés eszközésére és a terv kivitelére. A 12 tagú bizottság elnöke gróf Széchenyi Imre lett.

* **Az osztályosorsjáték** tegnapi húzásán ki-sorsolták a következő számokat.

5000 koronát nyertek: 83518 56682 46193.
2000 koronát nyertek: 89317 1250 43931
5250 26631 83715 58351 77619 10787 49746
70859 26711 32464 87365 87279 95946 90061
58969 37450 76843 45679 86114 51146 34339
16795 90391 50817 60263 31812 26962 52828
41693 79191 29445 18842.

1000 koronát nyertek: 20013 65143 55991
75294 10663 75659 24205 40095 22575 6911
74685 80903 9225 44154 77973 99156 66838
55308 53474 49182 83829 44930 67390 6352
62077 37600 19610 493 70933 79651 48853
55991 22513 18775 23665 38178.

500 koronát nyertek: 78572 18834 90375
57215 73140 430 59885 72146 97048 54811
86778 87053 21345 90608 72096 32264 16555
82490 44112 31305 69831 86056 16685 38550
46817 79407 84977 90264 34040 38678 3563
17521 22879 56090 61554 39569 99267 45650
27326 13541 16690 22395 54579 17701 73120
17497 42913 55180 24839 47397 66468 32762
72427 5813 483 33636 26272 36703 58618
31354 59885 97048 92271 41157 73741 96650.

* **Meghalt narkózis közben.** Megrendítő eset történt szombaton az egyik budai kórházban. Nehéz beteget szállítottak be a kórház sebészeti osztályába. Az orvosok megvizsgálták a páciensét és azt konstataáltak, hogy menthetetlenül elvész, ha meg nem operálják. Megmondták ezt a betegnek is, *Sanyó Ferencz*nek, a ki beleegyezett a műtétbe. Az orvosok a fájdalmas műtétet narkózisban akarták végrehajtani a betegre. *Sanyót* a kloroform hamar elkábította és az orvosok már hozzáfogtak a műtéthez, a narkotizáló orvos észrevette, hogy *Sanyó* hőrögni kezd. Beteg szervezete csak néhány pillanatig küzdött a halállal és *Sanyó Ferencz* a műtét asztalon kiszenvedett. A kórház igazgatósága a nem mindennapos esetet bejelentette a rendőrségen, a hol úgy intézkedtek, hogy *Sanyó* tetemeit a törvényszéki boncztoni intézetben kell a halál okának földerítése végett felbonczolni. Az orvosrendőri bonczolást tegnap ejtették meg az ültői-uti morgueban. A törvényszéki bonczolás megállapította, hogy *Sanyó Ferencz* természetes halállal mult ki s halálára sem a narkózis, sem a műtét semmiféle befolyással nem volt.

TANUGY

Népnevelési közlöny. Tegnap jelent meg gazdag, változatos tartalommal a bihari megyei népnevelési egyesület hivatalos értesítője, a *»Népnevelési közlöny«*. A gondosan szerkesztett lap cikket közöl *Nagy Balától* a tanítók vándorlása, tárczát ötv. *Személyi Kálmán*tól *»Egy iskolai tanulmányút«* címmel. Ezekon kívül a rendes rovatokat tartalmaz, igen érdekes közleményekkel.

EGYESÜLETEK.

A budapesti katolikus kör vasárnap este tartotta XII. évi rendes közgyűlését Molnár-utcai palotája disztermében.

A gyűlést ifj. *Zichy János* gróf, a kör elnöke nyitotta meg a magyar katolikusok társadalmi tömörülésének eszközeit megjelölő tartalmas beszéddel, melyet a közgyűlés nagy tetszéssel fogadott.

Pintér Kálmán kegyesrendi tanár, rendfőnöki titkár, ügyvivő alelnök lemondását, aki az egyesületben tíz éven át hatékony munkásságot fejtett ki, a közgyűlés sajnálattal vette tudomásul és a lelépő alelnököt tiszteletbeli elnökké választotta.

Az évi jelentés és a zárszámadások előterjesztése, a számvizsgálók jelentése és a felmentvény megadása, valamint a költségelőirányzat tudomásul vétele és az új számvizsgálók kiküldése után 30 választmányi és 7 póttagot választottak.

A megválasztottak névsora a következő: *Balászy József, Cziklay Lajos, R. Császár Ferencz, dr. Darázi Albert, Felomann József, Fuchs Nándor, Gabler Lajos Pál, Groszmann Antal, Gyürky Odön, Hets Odön, Kaposi József, dr. Kohl Medárd, dr. Kovács Pál, dr. Kozma Antal, dr. Major Ferencz, Makay Dezső, Ott Antal, Spett Vincze, Steinhart Antal, gróf Széchenyi Imre, Takáts Mihály, Tóth Péter, dr. Vajda Adolf, dr. Városvy Gyula, dr. Világossy József, dr. Vrabély Armánd, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Zichy Aladár, gróf Zichy Nándor, dr. Zhuszky János.* — Póttagok: *Buschmann Ferencz, dr. Dombay Ede, Goszleth István, dr. Loewe Ernő, Haidekker Sándor, dr. Rill Agoston, Clauser Mihály.*

A választás eredményének kihirdetése után az elnök indítványára a közgyűlés bevett szokásához híven elhatározta, hogy a római pápát és a bibornok-herceggimást táviratilag üdvözlí.

IRODALOM.

Katolikus Szemle. Az előkelő és magas színvonalon álló kath. folyóirat áprilisi száma a következő tartalommal jelent meg: *Mezőföldi: Az autonomiáról. Divald Kornél: A régi Buda és Pest művészete a középkorban. Sulyok Károly: Anyos Pál élete. Surányi János: Laurensius a modern kor vezéreszméi. Patyi István: Feszület és egy diófafevél. Filó Károly: A pusztai titka. Léway Mihály: Kéregzetik. Szűts József: Tavasz hangulat. Könyvismertetések és bírálatok.*

Mikszáth a »Magyar Könyvtárban«. A jó palócok 60 fillérért — ez legújabb szenczácziója a Radó Antal szerkesztette *»Magyar Könyvtár«*-nak, mely egyre növekvő sikerrel váltja tette programját: a legjobbat a legolcsóbban adni az olvasóközönségnek. Még a legnagyobb idegen irodalmakban is ritka dolog az, hogy elsőrangú író, a kinek munkái még nem váltak köztulajdonná, oly áron bocsátanak forgalomba, mint most a Wodianer czég *Mikszáthot*. Merész vállalkozás ez és föltétlenül a legnagyobb elismerésre méltó. Rendkívül olcsóra szabott ára van a *»M. K.«* egy szintén most megjelent másik füzetének is: *Rostand Cyranojának*, mely *Ábrányi Emil* pompás átlátásában szintén csak 60 fillérbe kerül, bár terjedelme közel 190 lap.

Ez a mű is a legnagyobb elterjedésre tarthat számot. Kitűnő füzet a 213. számú is, mely egy nálunk még merőben ismeretlen, genovai hollandus elbeszélőt, *Multatulit*, (igazi nevén *E. H. Dekkert*) mutatja be a magyar közönségnek. Az a *Szajda cz. elbeszélés*, mely e füzetet megnyitja, igazi remeke a XIX. század elbeszélő irodalmának; csodálatos rajza ez az

ázsiai hollandus gyarmatok életének, melynek keretében egy végtelenül poétikus szerelmi történet játszódik le *Gábor István* fordította, igen jól, az eredetiből. — Folytatja a Magyar Könyvtár illusztrált Petőfi-jét is, melyből most a kisebb elbeszélő költemények I. füzetét látott napvilágot, *Radó Vilmos* jegyzeteivel, valamint *Telegdy és Nogrady* képeivel. — A Magyar Könyvtár eddig megjelent számai részletfizetésre is kaphatók. Teljes jegyzékkel ingyen szolgál minden könyvkereskedés. Megrendelhető egyes füzeteként is *Lampel Róbert* (*Wodianer F. és Fiai*) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében, Budapesten. VI., *Andrássy-ut 21. szám* alatt és minden könyvkereskedésben.

Bodrogköz. *Geöcze Sarolta*, a szociális kérdések hivatott fejtegetője, legutóbb a *Bodrogköz*ről írt egy dolgozatot, melyet most a Magyar Gazdaszövetség külön is kiad. Erdekese és vonzóan adja elő e jókora darab föld népének életét és társadalmi viszonyait és azokat a változásokat, a melyeken a legutóbbi idők fejleményei folytán keresztül ment. Elősorolja azokat az emberbaráti és hazafias alkotásokat is, a melyeket *Majláth József* gróf és társai a megromló gazdasági és erkölcsi viszonyok javítása céljából életbe léptettek. Foglalkozik a szövetkezetekkel, azok eredményeivel, a gazdasági tanfolyamokkal és utal arra, hogy a *Bodrogköz* mindazon hanyatlás mellett, mely itt-ott mutatkozik, egészben véve emelkedik. A dolgozatot a *bodrogközi jótékony nőegyesület* alapszabályai és ügyrendje fejezi be, a melyből azok, a kik hasonló aktióra magukat elszánják, okulást és irányadást merithetnek. A füzet *Kilián-nál* kapható, ára 30 fillér.

SZINHAZ.

Búcsuzások.

A színházi hivatalos jelentések a mult héten csupa búcsuzásokat jeleztek. Ebből a nem rendes színházlátogató is kiolvashatta, hogy itt gyökeres változások vannak kilátásban.

A változásokkal szemben a közönség egyszerűen a kritikára szoritkozik. Nem lehet kényszeríteni az igazgatót nagyobb társulat tartására, mint a mekkorát tarthatónak vél; de e mérték megállapításánál joggal követelheti a közönség, hogy az ő nézete is figyelembe vétesék — ha e nézet helyes.

Mindjárt okát is fogjuk adni ennek az utóljára odavetett négy szónak.

Tény, hogy eddig *Somogyi Károly* társulata tulságosan nagy volt. Sok ember, de — sajnos — kevés tehetség. S ezért elvontan tekintve, nem lehet kifogásolni a társulat redukálását, különösen a nyári vándorhónapokra való tekintettel.

Most aztán szemközt állunk a ténynel. A társulat tagjainak majdnem fele távozik.

E ténynel szemben háromféle megkülönböztetést teszünk. Vannak távozó művészek, a kiktől fáj búcsut vennünk, a kiknek távozását egyenesen *vesztésnek*, a társulat színvonala *süllyedésének* tekintjük. Vannak távozók, a kiktől örömmel veszünk örök búcsut s vannak maradók, a kiktől szeretnénk nagy örömmel búcsut venni, de sajnos, nem lehet. Részint hosszabb időre kötött szerződés, részint nem művészi befolyás következtében maradniok kell

Ez utóbbi két kategóriáról hallgatunk. Azt hisszük, fölösleges is volna minden beszéd. Egyrészt e tekintetben ismeretes a közönség véleménye, másrészt minden felszólalás ugyis fölösleges volna. A min nem változtathatunk, tűrjük békességgel.

Másképp állunk a búcsuzókkal.

Mindenek előtt, hogy a legfőbb veszteséggel kezdjük, pótolhatatlannak tartjuk *Balla*

Kálmánt. Nemcsak kitűnő színész, hanem pompás rendező is, a kinek erélyes keze rögtön meglátszott az előadáson. S hogy a veszteség még nagyobb legyen, bizonyos szeszélyek miatt nem is Tanayt, hanem csak Patakyt kapjuk helyébe. Patakyt ismerjük, elismeréssel is voltunk annak idején iránta, de Ballát pótolni — ahhoz nagyon sokat kellett volna haladnia. Megemlíthetjük még, hogy Balla távozásának közvetlen oka a győri színház igazgatóság; de azt is megsughatjuk, hogy a távozás és a győri igazgatóság eszméjét Ballában a nagyváradi közönség egy bizonyos részének igazán érthetetlen eljárása keltette. A ki a színház ügyei iránt érdeklődött, az tudni fogja a többi is, — a mit jobb elhallgatni ezuttal.

Nagy veszteség Balláné távozása is. Nagyobb iskolázottságot vidéki énekesnőnél bajos volna találni. Itt csak egy enyhíti a veszteséget: remélhetőleg Székely Irén pótolni fogja.

Be van töltve Forrai Ferike helye is Ámon Margittal. De ezenfelül van még néhány erő, a kiknek pótlásáról Somogyi Károly egyszerűen megfeledkezett.

Itt van első sorban Kalmár József. Kivel akar az igazgató nagyobb szerű tenorista szerepeket énekeltetni? Talán csak nem Perényivel? Perényi jó második tenoristának, de tesék őt elképzelni pl. Katánának a Gésákban. Vagy ezentúl nem szándékozik olyan énekes színművet előadni, a hol a tenoristának *énekelnie* is kell?

Kár Szilágyi-ért is. Van néhány komikus szerep, amelyet csak ő tudott jól előadni, pl. Bögözi. Komikusunk azonban szerencsére még marad. Szeretnék azonban kitalálni, ki lesz Könyves utóda? Ezt a nagyszorgalmu, ambíciózus embert igazán kár volt meg nem tartani; drámai hőstünk most már nincs Peterdyn kívül, a ki azonban csak bizonyos drámai szerepet játszhatik már. Vagy pl. Bánk bánt is Nyárainak fogják kiosztani?

Csak egyelőre nélkülözhető Erdei Berta; második komika nélkül hosszabb ideig nem lehet kitartani; Benkő Jolán kisegítésére okvetlenül kell valaki. Gáthy távozásánál leginkább azt sajnáljuk, hogy Nagyváradon nem tudta az ő igazi szerepkörét felfedezni. Meglássuk végül, hogyan sikerül Paulayné pótolni?

A többiről nincs mondani valónk.

*

Van azonban megjegyzésünk a búcsuzás módjára.

Kol zsvártt volt alkalmunk látni, hogyan búcsuzik a maga kedvenceitől egy olyan közönség, a mely nem csak nagy hangu, de üres frázisokkal lelkesedik a színészetért. Középes színészek számára láttunk készítenie olyan ezüst koszorukat, a minőt itt Balla kapott; s Komlósi Enma számára, a ki nem első rangu tehetség, hatalmas arany koszorut csináltattak, nem is számítva azt a rengeteg élővirág-koszorut, mely mostanában a kolozsvári Mátyás-tér kirakataiban látható volt.

Igy vesz búcsút kedvenceitől egy műpártoló közönség.

Vasárnap volt a Balla-pár búcsuja. Szép volt a tüntetés, a szünni nem akaró taps, az óváció. Kaptak is virágokat, babékoszorut, ezüstkoszorut s kihívásokat, Balláné arany ékszer is. Hanem e mellett nagyon szomorú kép volt az, hogy Szilágyi Dezső, ez a tehetséges komikus nem kapott egy jól megérdemelt babékoszorut sem. Tapsokkal pótolták s az igaz szeretetnek ez a kevésbé látható jele. Már pe-

dig mit ér a színészvilágban az, a mit látni nem lehet?

És a mi még szomorubb a búcsuzásra: a Balla-pár megy igazgatóságba, ha egyelőre csak jó remény fejében is. Szívvel kívánunk hozzá szerencsét. De mi lesz a többiekkel, a kik mennek nyomornak, kenyér nélkül, állás nélkül?

Szenvedni fognak, mint szeved távozásuk miatt színészetünk is. K. A.

ZENE ÉS MŰVESZET.

Az »Ocskay brigadéros« Herczegh Ferencz történelmi színművének összes zene-számaival, Huber Sándor átiratában közli a »Zenélő Magyarország« ápril 1-i 7-ik füzeté. E füzet tartalmazza még Fekete István »Kipirult már az ég alja« magyar dalát; és Grieg Edvard »Szeretlek én« remek szép műdalát.

A zongora zeneirodalom legjelentősebb és legsikerültebb újdonságait adja a közkezdelt zene-műfolyóirat minden füzeté.

E füzettel kezdődő II-ik évfolyamra az előfizetés, egy negyedévre 6 füzetre, 62 oldal zene-műre 3 korona.

Előfizetéseket elfogad és mutatványszámot 60 fillér beküldött bélyegéért küld a »Zenélő Magyarország« kiadóhivatala, Budapest, VI. Csengery-utca 62. a.

REGÉNY-CSARNOK.

Sibilla.

Írta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

62.

Ez utóbbi szavakat hangsúlyozta, melyek természetesen semmiféle benyomást sem gyakoroltak. Nem zavartatá magát hanem folytatá:

— Szídj Unica, mondj büszkének, esztelennek; de nem hagy nyugtot, míg nincs meg öntudatom, hogy biztos támaszpont utáni törekvésemben, melyet joggal elfoglalhatok, minden erőmet fel nem használtam. Unica ne szégyelje barátinóját, ki mindent neki köszönhet, annak mutatni be, mint a ki.

— De az Istenért! mi van eszedbe? kérdő Unica türelmetlenül.

— Nagyon hiu, magas törekvésű egyénnek tarthatnak, ha kimondom: művésznő akarok lenni.

Ahelyett, hogy a grófné mérgesen felszólt volna, mint azt Sibilla várta, átszellemült tekintettel nézett reá is szeliden mondá:

— Ah igen, Rachel tette azt. Lelkemből beszélsz. Mi lenne Sibilla hivatása, ha nem a művészpálya? Felséges! Felséges! Megfontoljuk, hogy készülhetsz erre legjobban. Egyelőre nincs az Isten nagy világában egy második Geromimo mester. Az ő vezetése alatt, anélkül is művésznő leszel. Ha többre van szükséged megyünk Florenzbe, Nápolyba. Meg vagy elégedve?

— De mindég így nem maradhat? mondá vontatva Sibilla.

— Mindég! Oh! gyermek, ki beszél örökről. Unica nevetett. Sibilla idegenkedve nézett reá.

— Várj, szerződést kötök veled, nem örökre, csak egyetlen egy évre, folytatá. Ezen évben Itáliában maradok; tovább nem. Mi azután következik, nem áll a jelenlét összefüggésben.

— Az emberekkel, kikkel itt érintkezett, sohasem fogsz találkozni, Comó tó világa jelentéktelen helyet fog emlékezetedben elfoglalni. A jövő év szeptemberéig minden így marad, mint most van. Barátságom, rokonom vagy a nemes kisasszony, minden erődből tanulmányozod a zenét, elforgatod az emberek esztétikus életét. Később lehetsz tetszésed szerint! Unica javai rendelkezésedre állanak,

hogy keresztül vidd mire hajlamod, hivatásod üz. Qu'en penser vous?

Sibilla mélyen felsóhajtott, a látszólag nagy-lelkü ajánlatra.

— Legyen úgy Unica! Egy évre! Igérem megtartom.

— Köszönet, Illa, édes gyermekem. Szeretettel csókolá meg és könnyekben tört ki. Nagyon ritkán sirt.

— De igazán légy testvérem mondá. Segíts, hogy ezen évben boldog legyek. Oh! egyszer szeretnék az lenni! Szomjuságot érzek, meg kell szüntetni, mielőtt meghalok. Jó éjszakát Sibilla, testvércém!

TIZENHETEDIK FEJEZET.

Márciusus hava nem csak Rómára és Cezárra volt vésztezhés. Egy időszak ez, mely az életben, az élő természetben az elmeket mozgásba hozza.

Minden mint a szigorú télapó megkötte tartott, újra éled.

Könnyű ezüstös volt Comó tavánál a tél és jege. A napsugár mely megaranyozta, nem szünt meg melegíteni. A kellemes tél után tavasz következett, melynek megjelenése felette szép és bájos vala.

Unica a tó felé fekvő szobájának ablakánál állott, nézte a nap mély tűzvörös korongjának eltűnését. A kertből fülemüle csattogását hallá, gyönyörű ezerszínű virágok illata száll felé.

Érzékei tudomásul vették, de gondolatai máshol időztek.

Meghuzta a csengőt, a fekete Tom megjelent.

— Engedd le a függönyöket Tom s hozd be a lámpát. Az urak nemsokára itt lesznek.

— Parancsra grófné. És még?

— A székeket helyre tolni — jól vigyázz; hogy a felolvasás alatt ne zavarjanak.

— Igen, méltóságos asszony.

Cynár kikérte Unicától az engedelmet, hogy körvonalaiban kész szomorujátékát a hölgyeknek felolvashassa. Sibilla mesterét, mindnyájok barátját Geromimot is meghívták, ki egy alkalommal sem hiányzott s most mint komponáló és műbíráló véleményét a darabban előforduló énekrészekről kimondja.

Unica nagy feszültséggel, boldogság és várakozás teljes érzéssel nézett az est elé.

Tudta hogy Cynár művébe lelkét helyezte. Nem kételkedett, hogy Fioretta villa volt a mágnes, mely Comóról vonzá. Műve bizonyítsa.

Hat hónapon át boldog volt. Boldog mint egy ifjú leány, ki remény és félelem közt lebeg. De a homokóra szemeckéi gyorsan folynak. Évének felé már elmúlt. Nincs vesztegetni való ideje.

Ma este egy kis meglepetést készített, vendégeit megörvendeztetni.

Cynár egyik kedves szerelmi dalát, szorosan véve francia átvitelt, megzenésíté és Sibillától kísérve lesz előadva.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Viszály a szabadelvű pártban.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.)

A M—g mai számában azt írja, hogy a szabadelvű párt értekezlete korántsem volt oly sima lefolyásu, mint a hogy azt a lapok írják s a miniszterelnök teljes prestigéjére volt szükség, hogy egy igen előkelő liberális képviselő kifejezést ne adjon rosszalásának.

Szell Kálmán az utolsó pillanatban tudta csak a képviselő e tervét megakadályozni.

Mozgalom indult meg a pártban az iránt is, hogy egy újabb konferencia fog egybegyülni, mely tárgyalni fogja az Adria ügyét, mert az adókedvezmény és

tarifa kedvezmény ellen többen nyíltan állást foglalnak.

Nem lehetetlen, hogy az ünnepek után a kormány visszavonja szerződését.

Az oroszországi zavargások.

Odessa, április 1. A zsidó husvét napján zavargásokat akartak támasztani és a zsidók elleni tüntetés leple alatt valóságos zendülésre készültek. Valóságos összeesküvést szöttek, melynek a rendőrség azonban nyomára jött és most legerélyesebb intézkedések tettek az esetleges zavargások szigorú elnyomására. A „Daily Mail” jelenti Pétervárról, hogy az izgatottság, különösen az intelligensebb néposztály között, egész Oroszországban növekedőben van, Pétervárott a munkások is lázognak és általános sztrájkra készülnek. Jellemzi a helyzetet az a körülmény is, hogy az özvegy czárné, a ki most Kopenhágában tartózkodik, arra kérte a czárt, hogy neki mindennap távirati jelentést tegyen az oroszországi eseményekről. (M. T. I.)

Miniszterelnökök betegsége.

Páris, április 1. Az orvosok Waldeck-Rossaunak föltétlen nyugalmat ajánlottak és azt tanácsolták neki, hogy egy időre vonuljon vissza a közügyektől. A miniszterelnök ennek következtében csütörtökön néhány napra Velenczébe szándékozik menni.

London, április 1. A Weekly Despatch értesítése szerint Salisbury állapotában olyan kedvezőtlen fordulat állott be, hogy a délfranciaországi utból aligha lesz valami. A nevezett lap szerint valószínű, hogy Salisbury lemondása a kormányelnökségről és visszavonulása a politikai élettől még április vége előtt fog bekövetkezni.

London, április 1. Salisbury állapotáról ma a következő hivatalos orvosi jelentést adták ki: Salisbury lord márczius 25-én influenzát kapott. A betegség normálisan fejlődött és nagy gyöngeséget okozott, noha a beteg hőmérséklete normális volt. Az utolsó két napon a beteg ereje és hőmérséklete emelkedett és remélik, hogy Salisbury el fog mehetni Dél-Franciaországba, a mint betegsége előtt tervezte.

Forrongás Spanyolországban.

Budapest, ápril 1. (Saj. tud. táv.) Madridi távirat szerint Andaluziában kiütött a forradalom. 5000 felkelő az ország legnagyobb cukorgyárát felgyújtotta. Barcelónában a fellázadt lakosság és a rendőrség között nagy harc fejlődött ki. Mindkét részről számos sebesülés és több haláleset történt.

A marseillei sztrájk.

Marseille, apr. 1. A város egészen nyugodt. A rakodópartokon csak 700 munkás dolgozik az egyes hajógyarakban, amelyek ennyi munkást tartottak mulhatatlanul szükségesnek a legsürgősebb munkák elvégzésére.

Marseille, apr. 1. Mintegy 2000 kikötőmunkás ma délelőtti gyűlést tartott, melyen a Párisból visszatért kikötődöttek jelentést tettek. A gyűlés egyhangúlag elhatározta, hogy a sztrájkot mindaddig folytatják, míg a nyolcz órai munkaidőt nem engedélyezik.

Öngyilkos katona.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.) Prágából távirják, hogy Zihar közlegény, kinek bántalmazása miatt az osztrák képviselőházban interpelláció történt, amiatti félelmében, hogy újabb vizsgálatot fog az interpelláció maga után vonni, mellbe lötte magát.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) Zihar öngyilkos katona temetése ma délután három órára volt kitűzve s már 2 órakor a kórházból kivitték a temetőbe és elföldelték. A rokonok, a nagy tömeg és Klofac képviselő, — ki a Zihar ügyében interpellált, — későn érkeztek. Dühöngve kimentek a temetőbe és anyja követelte, hogy ássák ki, hogy tisztát adhasson fiára. Klofac a hadnagy ellen lázító beszédet tartott. A sirtól a városba vonultak, itt azonban a tüntetőket szétverték.

Az angol-búr háború.

London, április 1. Az itteni amerikai követségnél azt beszéltek, hogy Mac Kinley nemsokára bizalmas lépést tesz Salisbury miniszterelnöknél, hogy újabb békefeltételekkel kínálja meg a búrokat s Milner kinevezését semmisítse meg, mint-hogy ez a fő ok, ami miatt Botha az alkudozást megszakította.

Berlin, április 1. Kormánykörökben nem tartják lehetetlennek, hogy Vilmos császár személyesen fog közbejárni nagybátyjánál, VII. Edward királynál, hogy a béke kedvéért újabb engedményeket tegyenek a búroknak.

KOZGAZDASAG.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület tisztújító közgyűlése.

A biharmegyei Gazdasági Egyesület folyó évi ápril hó 3-án, azaz szerdán délután 3 órakor Nagyváradon, a vármegyei ház nagytermében tisztújító közgyűlést tart, melyre az egyleti tagokat ezennel meghívom.

A közgyűlést megelőzőleg fél 3 órakor ugyanott az igazgató-választmány tart gyűlést,

melyre kérem a választmányi tagokat megjeleníteni.

Nagyvárad, 1901. márcz. 27.

Tisztelettel
Szabó József,
egyleti elnök.

Sorsolás. A tiszta-szegedi m. kir. nyemrénykölesön sorsjegyeinek tervszerű 52-ik kisorsolása tegnap délelőtti folyt le a m. kir. lettőigazgatóság helyiségében, mely alkalommal kihuzatott a következő 36 sorozatszám:

15, 26, 51, 138, 164, 254, 325, 547, 733, 781, 1293, 1400, 1425, 1500, 1563, 1940, 1966, 1994, 2268, 2289, 2566, 2827, 2849, 2980, 3064, 3136, 3164, 3567, 3760, 3777, 3789, 3731, 3845, 3918, 4193, 428.

A fenti sorozatszámokból a főnyeremény: 180.000 korona a 2289 sorozat és 42 nyerőszámra esett.

2000—2000 koronát nyertek: 781. sorozat 24. nyerő-, 781. sorozat 81. nyerő-, 1425 sorozat 84. nyerő-, 2566. sorozat 99. nyerő- és 4193. sorozat 22. nyerőszámok. A sorozatszámok többi nyerőszámai egyenként 240 koronát nyertek.

Társadalmi reformok. Irta Páris

Frigyos, Budapest, 1901. Kilián Frigyos bizománya Szerző lelkes és munkás apostola a szövetkezeti eszmének, a melynek érvényesülése a kisemberek gazdasági és morális előmenetelének világszerte legfőbb faktorául bizonyult. A szövetkezés adja meg a legjobb szervezetét a kisemberek hitelügyének, fogyasztásának és termelésének. Szerző helyesen mondja, miképp hazánkban összes társadalmi és gazdasági erőit ki kell használnia, hogy a világversenyben megállhasson. De a mint a természeti erőket nem lehet kifejtetni szerkezet nélkül, ugy a társadalmi erőket sem lehet kihasználni szervezet nélkül. A mi a természetben constructio, a társadalomban az organisatio. És az organisatio legelőkeltebb formái a szövetkezetek, melyekben két hatalmas tényező van jelen: az együttműködés és a kölcsönösség. A szövetkezetek terjedése valóságos társadalmi reformot jelent, mert új, egészséges fölfogást, gazdasági munkálkodást visz be társadalmunkba és pedig annak legkevésbé érvényesíthető rétegeibe. Nem tarthatjuk túlzásnak, a midőn Páris kimondja, hogy hazánkat a népnevelés mellett csak a szövetkezetek tehetik igazán gazdaggá, függetlenné és művelté. Részletesen foglalkozik a szövetkezetek különféle alakjaival, a hitel-, értékesítési-, termelési-, fogyasztási- és biztosítási szövetkezetekkel s közéletünk fejlődésének egyes hibás mozzanatait éles szemmel tárja föl. Az érdekes és hasznos tanulmány a Magyar Gazdaszövetség kiadványai között jelent meg, mint különlenyomat a Magyar Gazdák Szemléjéből. Ára 40 fillér.

MILYEN ÖRÖM,

ha vágyaink teljesülhetnek. Pedig ki nem vágyakozik szép, divatos és jó minőségű

czipő, kalap és uri divatcikkeket

olcsó árban beszerezni. Fáradjon el tehát mindenki

H A J N A L I Z S Ó

czipő-, kalap- és uri-divat üzletébe

NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-UTCZA ELEJÉN,

hol ugy férfiak, mint nők és gyermekek részére a fenti cikkek legjutányosabban és a legszolidabb kiszolgálás mellett kaphatók

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek!

Belch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, április 1.

Osztrák hitel	— — — — —	721 75
Magyar hitel	— — — — —	728 50
Allamvasut	— — — — —	690 —
Rimamurányi	— — — — —	528 50
Magyar jelzálog	— — — — —	466 —
Salgótarjáni	— — — — —	— —
Wagon-kölcsön	— — — — —	— —

Határidők.

Budapest, április 1.

Buza októberre	— — — — —	7 81
Buza áprilisra	— — — — —	7 75
Tengeri	— — — — —	5 40
Rozs okt.	— — — — —	6 92
Zab ápr.	— — — — —	6 47
Káposzta, repace, aug.	— — — — —	— —

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. április 1-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	117 50
Magyar koronajárdék	— — — — —	98 10
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	— — — — —	121 —
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	— — — — —	100 50
Magyar keleti vasúti államkölcsön 1876-ból	— — — — —	119 —
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	92 25
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — — —	99 50
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	— — — — —	98 50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	173 —
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	— —
Osztrák járadék papírban	— — — — —	97 75
Osztrák járadék ezüstben	— — — — —	97 65
Osztrák kájjáradék aranyban	— — — — —	117 75
Osztrák korona járadék	— — — — —	97 35
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	140 50
Osztrák magyar bank részvény	— — — — —	16 75
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	708 05
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	676 75
Párisi vista	— — — — —	95 40
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — — — —	19 05
Németbirodalmi márka	— — — — —	117 50
London vista	— — — — —	240 20
20 márkás arany	— — — — —	28 50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Marha ártáblázat 1901. márcz. hó 26-ről
Egy pár első rendű jármás ökör 640—680, egy pár másodrendű jármás ökör 480—600, egy pár harmadrendű jármás ökör 280—470, 1 drbfejős tehén 120—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 164—240. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 2 drb. veres borju 24—44, 1 drb. fél éves borju 32—50, 1 drb egy éves borju 48—76, két éves borju 68—160. 1 drb hizott sertés 80—150. 3 pár fél éves 28—34, 1 pár egy éves sertés, 38—58, 1 pár két éves sertés 62—150. 1 drb igás ló 140—240, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbor 10—20.

SZERKESZTOI POSTA.

H. S. Nem igaz. A házban szó sem volt Rakovszky és ama másik ur nevével együtt. A folyosón talán. Nem tudjuk, de ott is csak Olay mondta állítólag. Rakovszky Szalavszky elől nem igen bujt el, mert hát akkor ki lött a Szalavszky térdébe? Hogy pedig azzal az urral elintézetlen ügye volna, az nem áll. Elintézte azt egy frappáns nyilatkozattal előbb Rakovszky, aztán a vizsgálatot vezető bíró. Különben az ilyen ravaszkodásra van egy jó közmondás. Záli . . .

Tavaszi divat értesítés!

Nagyvárad, 1901. április hó.

Van szerencsénk igen tisztelt vevőink és a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint

női, férfi és gyermek Carlsbadi czipők,

uri- és fiu kalapok, fehérenműek, nyakkendő ujdonságok, keztyük, harisnyák, s mindennemű

honi készítményü valamint angol és francia divatárak

izléses kiállításban és kellő nagy választékban megérkeztek, melyeket a legolcsóbban meghatározott árak mellett bocsátjuk a t. vevőközönség rendelkezésére.

Telefon összeköttetés az egész megyében.

Szám 76.

Teljes tisztelettel

Fábry Testvérek.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.